

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA DLA INŻYNIERÓW

Źródła prawa chroniące własność intelektualną

Statut Anny – 1710 r. – pierwsza ustawa autorska (Anglia)

Konwencja paryska 1883 r – o ochronie własności przemysłowej

Konwencja berneńska 1886 r. – o ochronie dzieł literackich i artystycznych

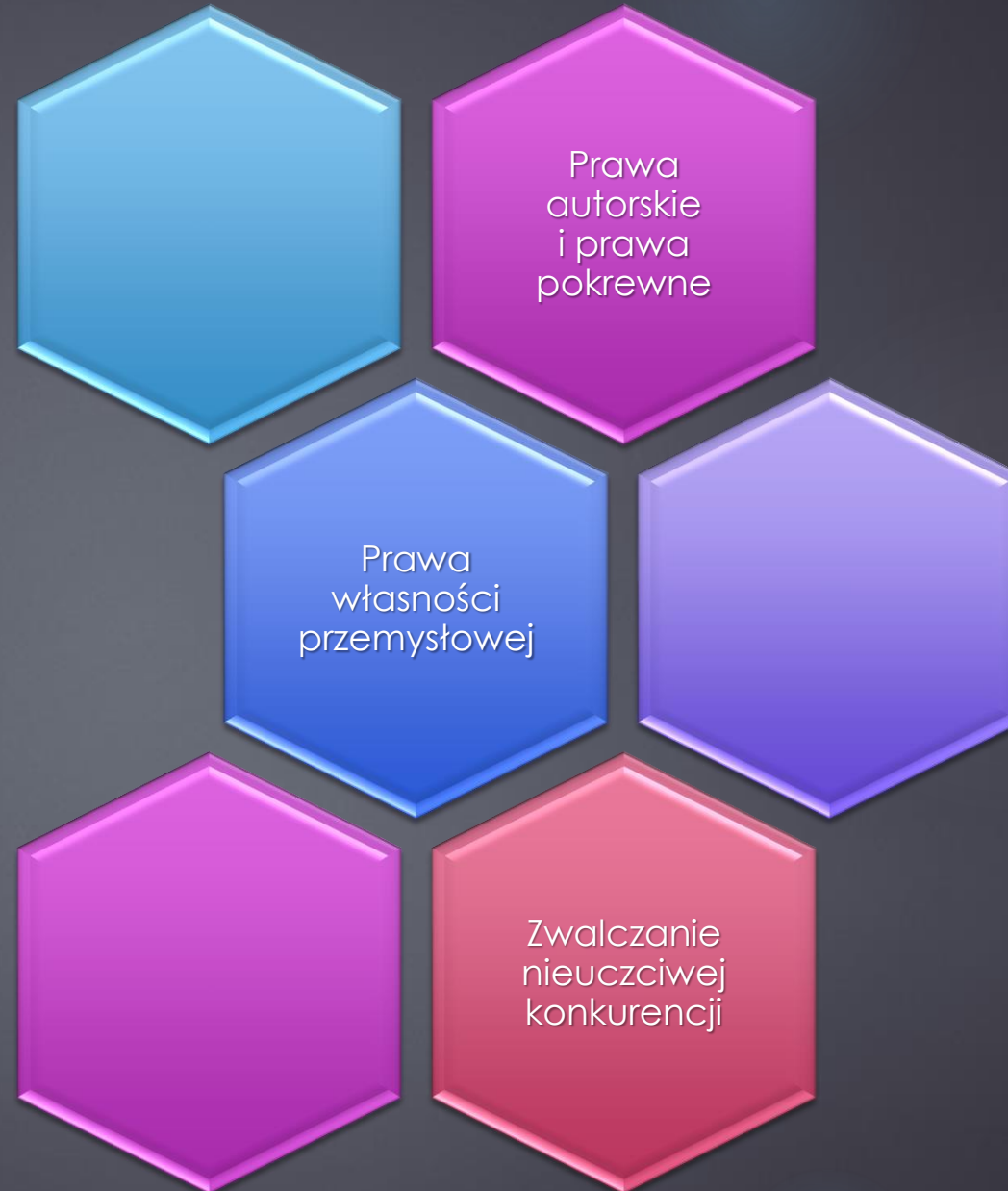
Konwencja sztokholmska o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej 1967 r.

Porozumienie TRIPS 1994 r. – porozumienie w sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (część integralna porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu WTO)

Traktat WIPO o prawie autorskim 1996 r.

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Pojęcie własności intelektualnej

Własność intelektualna z prawnego punktu widzenia

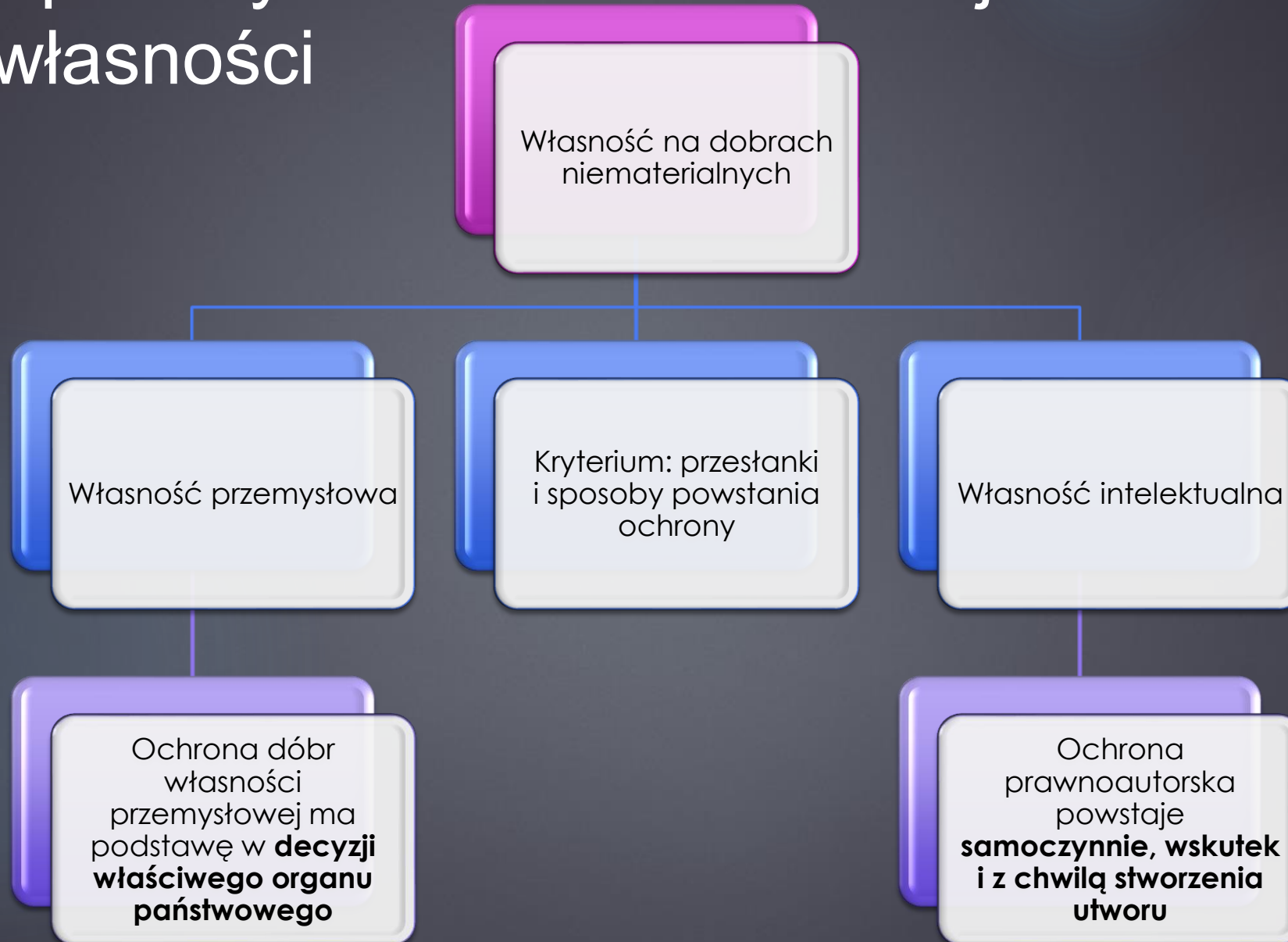
Własność intelektualna
obejmuje

Ochronę praw
autorskich i praw
pokrewnych

Ochronę przedmiotów
własności przemysłowej

Ochronę know-how

Własność przemysłowa i intelektualna jako dwie odrębne własności

Własność intelektualna oznacza prawa odnoszące się do:

Dzieł literacki,
artystycznych,
naukowych,

Interpretacji
artystów,

Wynalazków
z każdej
dziedziny
techniki,

Odkryć
naukowych,

Wzorów
przemysłowych,

Znaków
towarowych,
nazw
handlowych,
oznaczeń
handlowych,

Ochrony przed
nieuczciwą
konkurencją

Prawo autorskie

W znaczeniu przedmiotowym

W znaczeniu podmiotowym

To zespół norm prawnych regulujących stosunki związane z

To zespół uprawnień związanych z utworem o charakterze

Dokonywaniem, eksploatacją i ochroną utworów

Prawami pokrewnymi

Osobistym

Majątkowym

Znaczenie prawa autorskiego

Prawa twórców – zgodnie z ustawą

Autorskie prawa osobiste - art. 16 pr. aut.

- Prawo do autorstwa utworu
- Prawo do oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępnienia go anonimowo
- Prawo do nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania
- Prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności
- Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu

Autorskie prawa majątkowe – art. 17 pr. aut.

- Prawo do korzystania z utworu
- Prawo do rozporządzania utworem na wszystkich polach eksploatacji
- Prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu

Własność przemysłowa

Zespół norm prawnych regulujących stosunki (materialne, procesowe, ustrojowe i organizacyjne)

Związane z ochroną przedmiotów tej własności

Korzystanie z dóbr tej własności

Obrót dobrami własności

Pojęcie własności przemysłowej

Stosunki materialne – prawa i obowiązki stron
Stosunki procesowe – procedury sądowe i administracyjne
Zagadnienia ustrojowe i organizacyjne – funkcjonowanie UP i samorządu zawodowego
rzeczników patentowych

Dziedziny prawa własności przemysłowej

Prawo patentowe

Prawo znaków
towarowych

Prawo wzorów
przemysłowych

Prawo konkurencji

Charakterystyka poszczególnych dóbr własności intelektualnej i przemysłowej

Przedmiot prawa autorskiego

*Art. 1. 1. Przedmiotem prawa autorskiego jest **każdy** przejaw działalności twórczej o **indywidualnym** charakterze, **ustalony** w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).*

Utwór

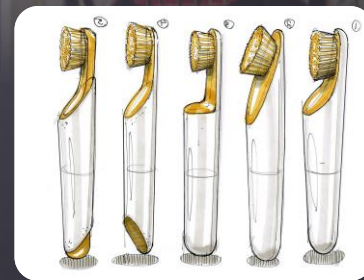
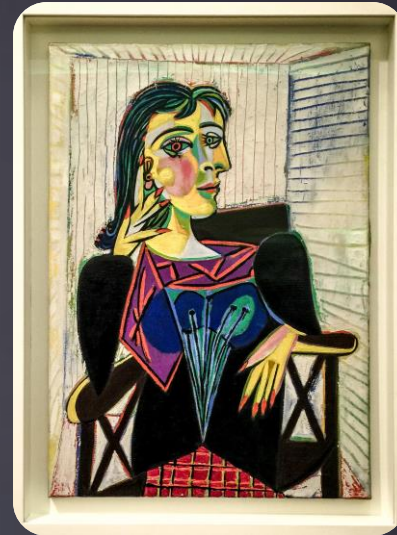
- ▶ rezultat pracy człowieka
- ▶ w którym przejawia się działalność twórcza (osobiste ujęcie treści, niepowtarzalne)
- ▶ o indywidualnym (oryginalnym – orzecznictwo sądowe) charakterze i który został ustalony

Nie ma znaczenia :

- ▶ Wiek i profesjonalizm autora
- ▶ Przeznaczenie utworu
- ▶ Wartość estetyczna lub użytkowa utworu
- ▶ Ukończenie utworu

Główne rodzaje utworów

- ▶ utwory wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe),
- ▶ utwory plastyczne,
- ▶ utwory fotograficzne,
- ▶ utwory lutnicze,
- ▶ utwory wzornictwa przemysłowego,
- ▶ utwory architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne,
- ▶ utwory muzyczne i słowno-muzyczne,
- ▶ utwory sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne,
- ▶ utwory audiowizualne (w tym filmowe).

Na powstanie ochrony prawnego utworu nie ma wpływu m.in.:

wiek autora czy jego poczytalność,

zamiar stworzenia utworu,

przeznaczenie czy sposób wyrażenia utworu, jego estetyczna lub użytkowa wartość,

Wartość utworu (poziom artystyczny lub naukowy)

sprzeczność powstania lub rozpowszechniania utworu z prawem czy dobrymi obyczajami,

ukończenie utworu;

formalności związane z rejestracją

Charakter
autorskich praw
osobistych

Osobisty
charakter

Nieograniczone
w czasie

Nieprzenoszalne

Bezterminowe

Nie podlegają
przeniesieniu lub
zbyciu

Charakter autorskich praw majątkowych

Cywilne prawa majątkowe

Ograniczone w czasie

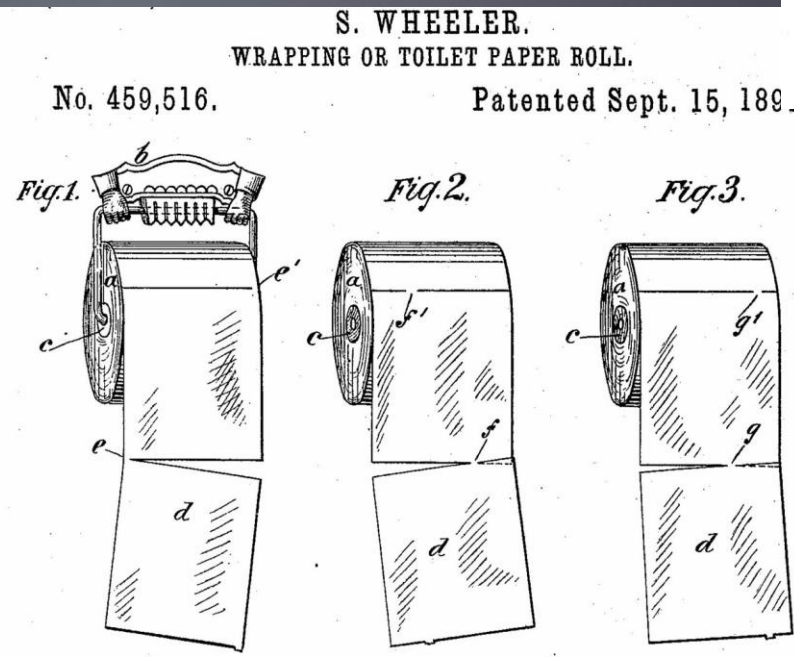
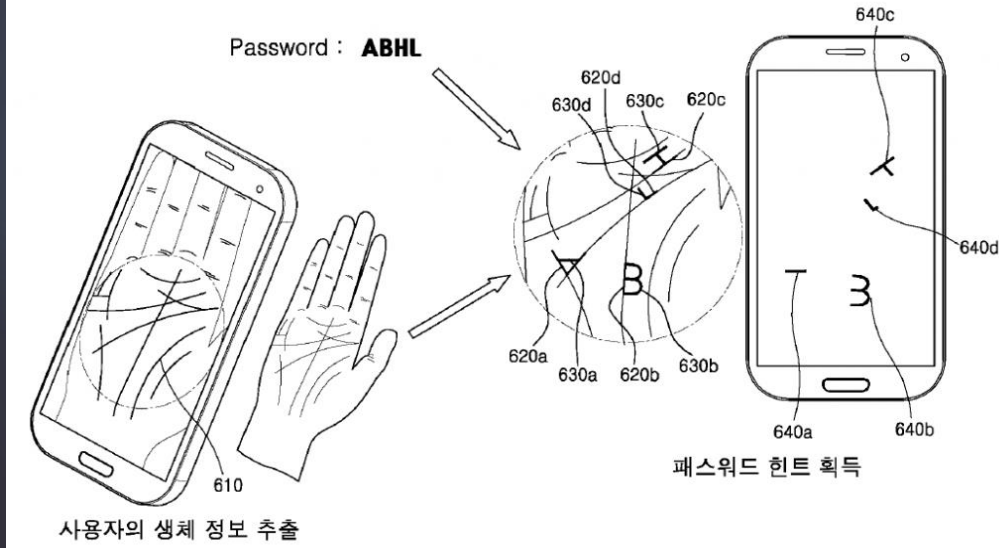
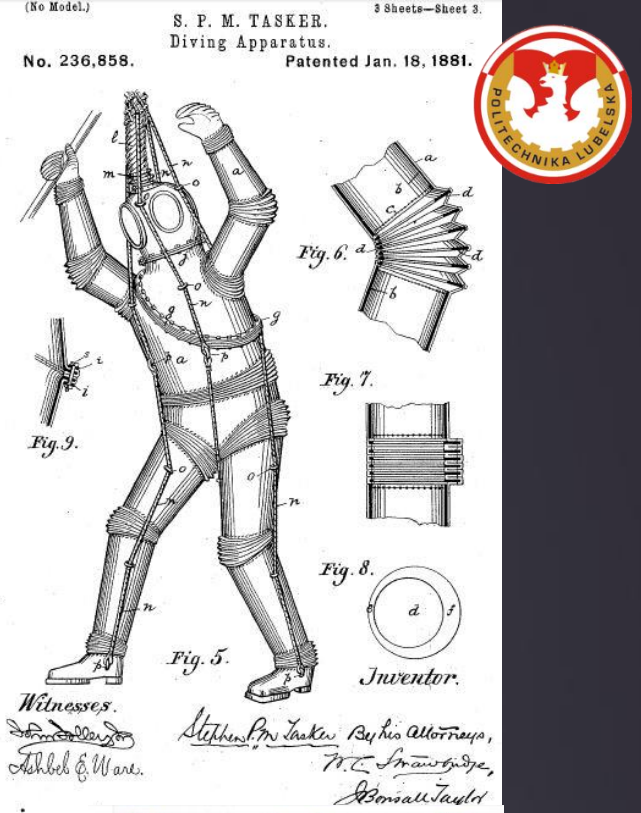
Przenoszalne

70 lat od śmierci twórcy (dla utworów)

Podlegają przeniesieniu, zbyciu, zrzeczeniu

Wynalazek

▶ to rozwiązanie o charakterze technicznym, na które można uzyskać patent, czyli prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

Kategorie wynalazków

Produkty

- substancje lub mieszaniny. Należy podać składniki danej substancji i ich granicznych zawartości w produkcie

Urządzenia

- narzędzia i maszyny. Należy podać cechy konstrukcyjne, usytuowanie poszczególnych części urządzenia względem siebie, wzajemne powiązania

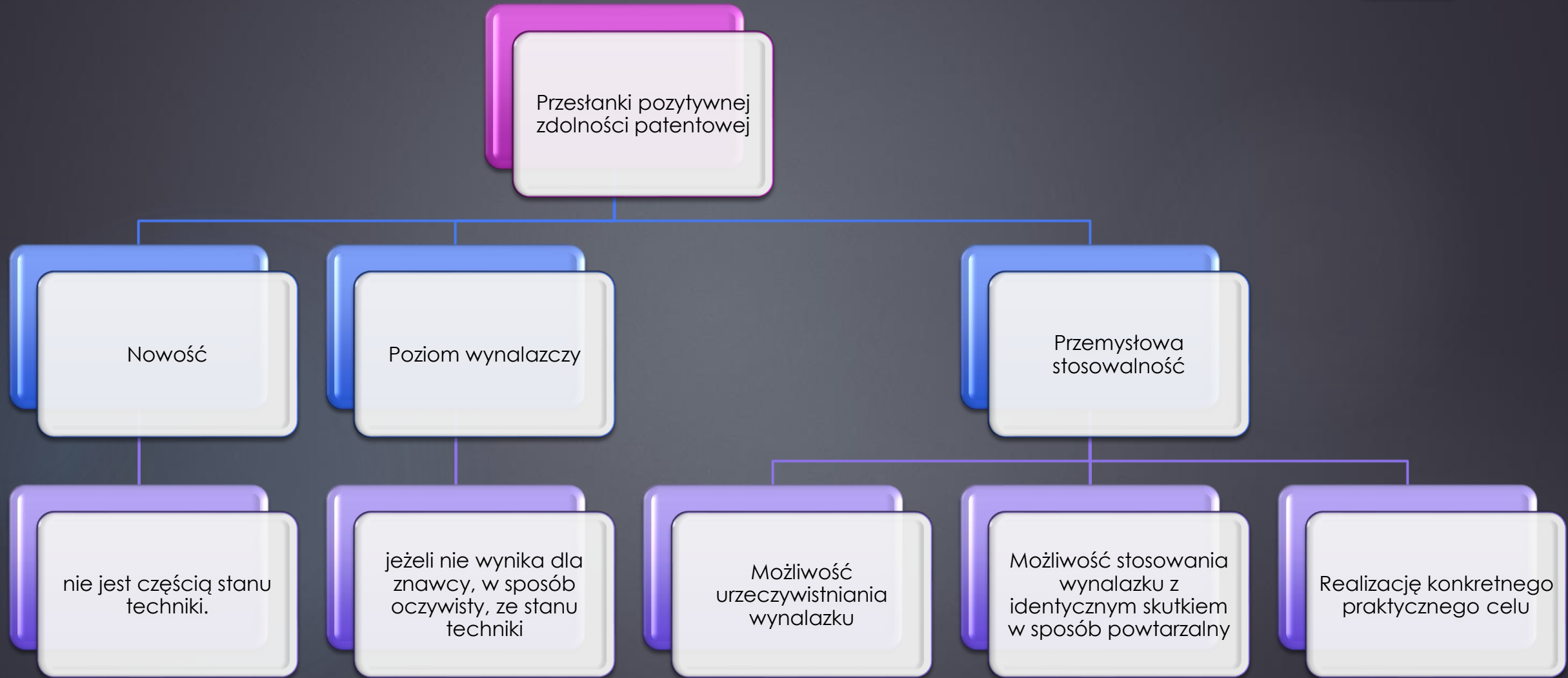
Sposoby (procesy)

- np. sposób wytwarzania. Należy podać czynności, operacje, procesy ich kolejność i warunki (parametry jak temperatura, czas, ciśnienie), użyte surowce, narzędzia, urządzenia

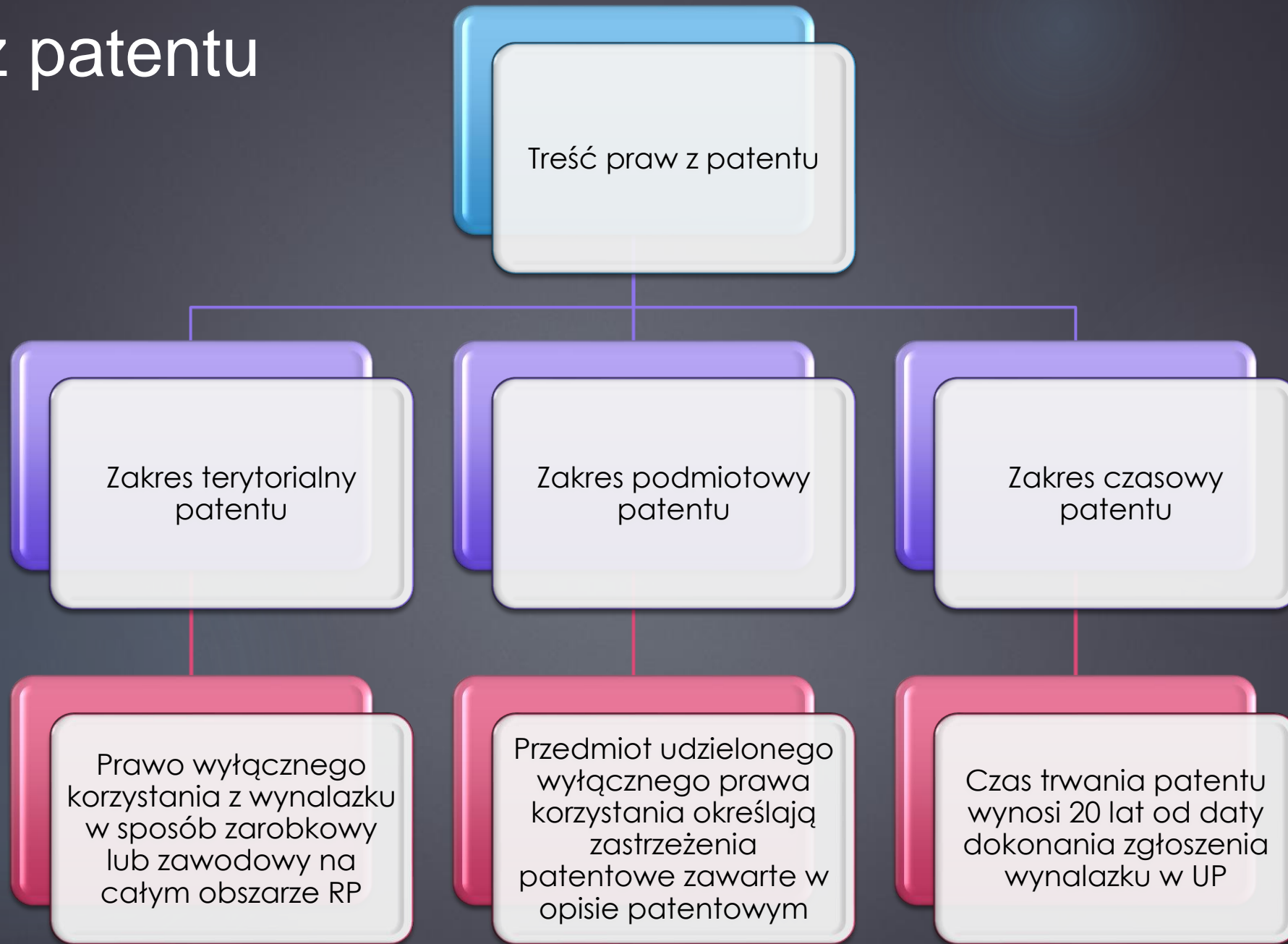
Zastosowania

- przedstawienie nowych zastosowań istniejących już produktów

Zdolność patentowa

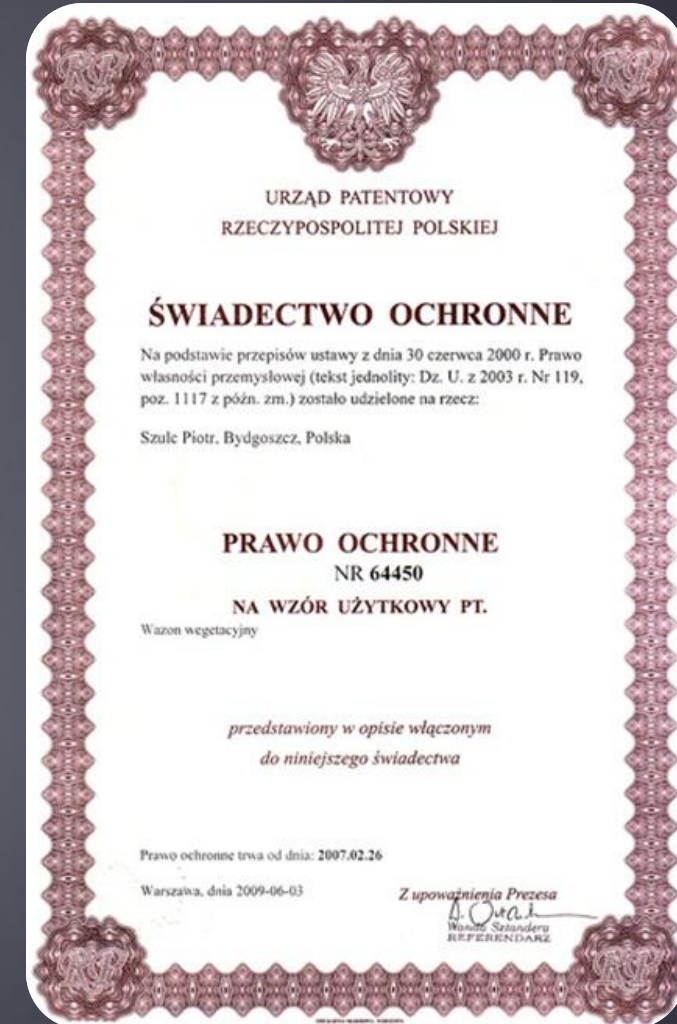
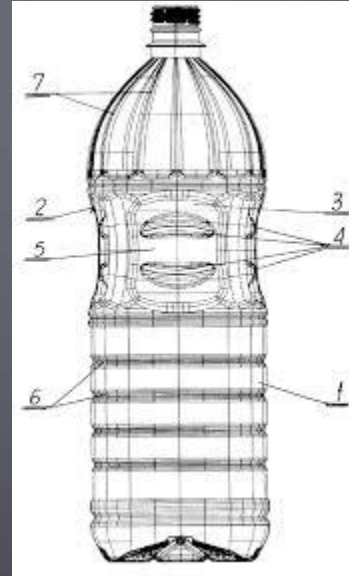
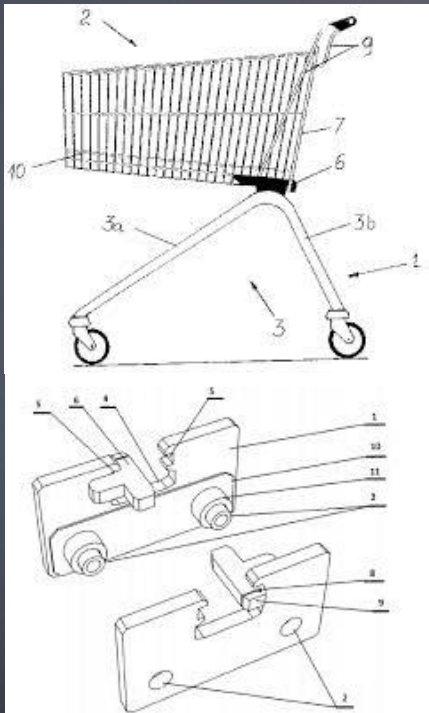

Prawa z patentu

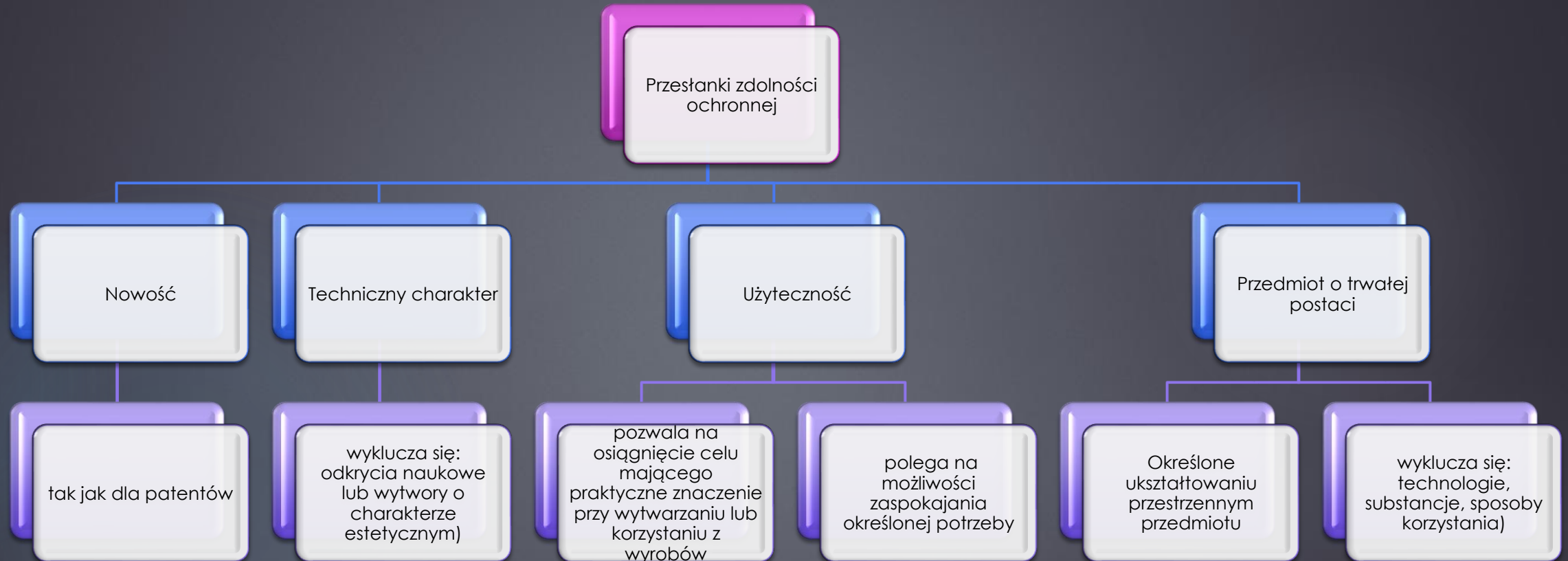

Wzór użytkowy

- ▶ to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci
- ▶ prawo ochronne
- ▶ 10 lat od daty zgłoszenia.

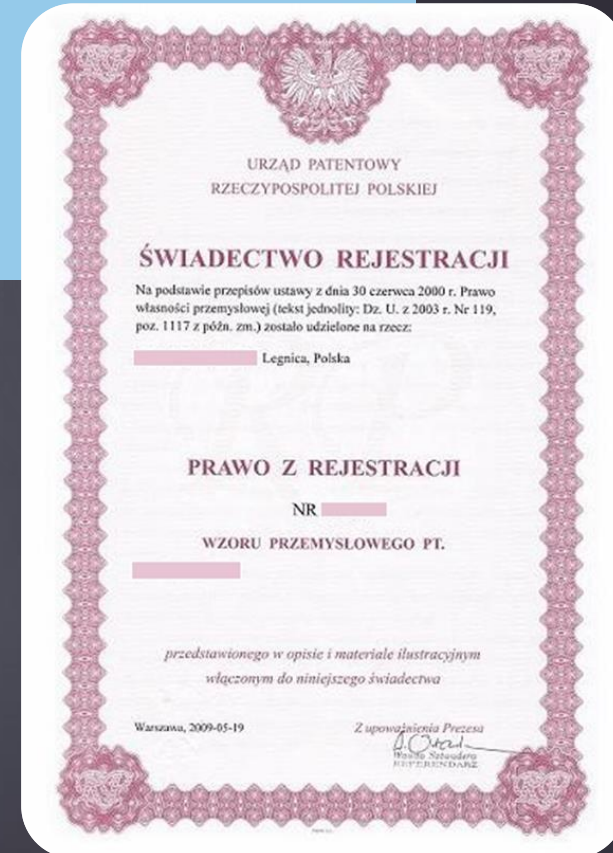
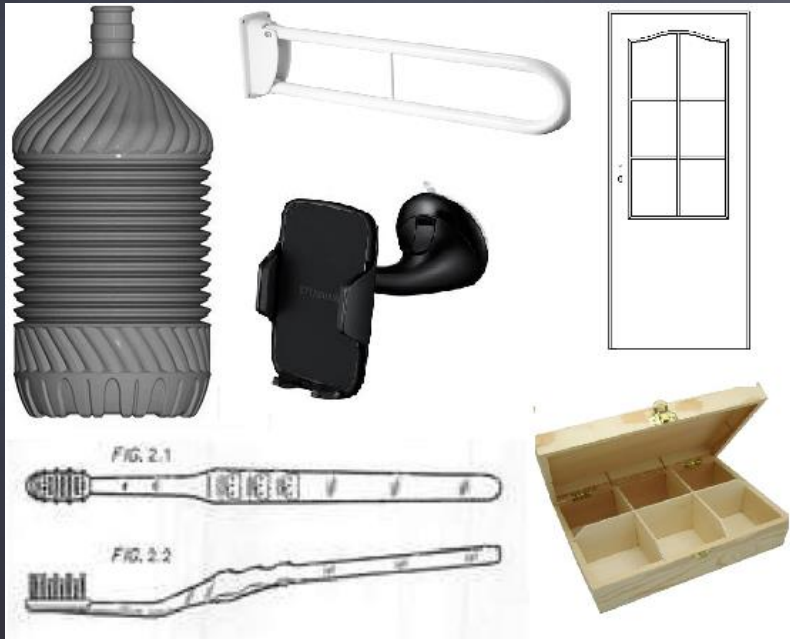

Wzór użytkowy

Wzór przemysłowy

- ▶ to nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację
- ▶ prawo z rejestracji
- ▶ 25 lat od daty zgłoszenia

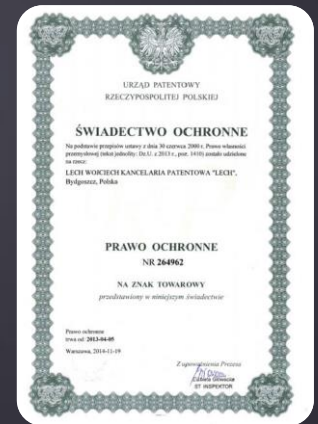

Znak towarowy

Znakiem towarowym może być każde oznaczenie umożliwiające odróżnienie towarów jednego przedsiębiorstwa od towarów innego przedsiębiorstwa oraz możliwe do przedstawienia w rejestrze znaków towarowych w sposób pozwalający na ustalenie jednoznacznego i dokładnego przedmiotu udzielonej ochrony.

- ▶ Znakiem towarowym może być w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna, w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia lub inny sygnał dźwiękowy
- ▶ Pod pojęciem znaku towarowego kryje się również znak usługowy służący do oznaczania oferowanych przez przedsiębiorcę usług
- ▶ Prawo ochronne
- ▶ Czas ochrony 10 lat od daty zgłoszenia

Oznaczenia geograficzne

- ▶ oznaczenie słowne odnoszące się bezpośrednio lub pośrednio do nazwy miejsca, miejscowości, regionu lub kraju (terenu), które identyfikują towar jako pochodzący z tego terenu, jeżeli określona jakość, dobra opinia lub inne cechy towaru są przypisywane przede wszystkim pochodzeniu geograficznemu tego towaru
- ▶ prawo z rejestracji nadane przez UPRP
- ▶ bezterminowe od daty zgłoszenia

Dotyczą:

- Produktów rolnych i środków spożywczych,
- Win
- Napoje spirytusowe
- Produktów przemysłowych

Oznaczenia Komisji Europejskiej

Gwarantowana
Tradycyjna Specjalność

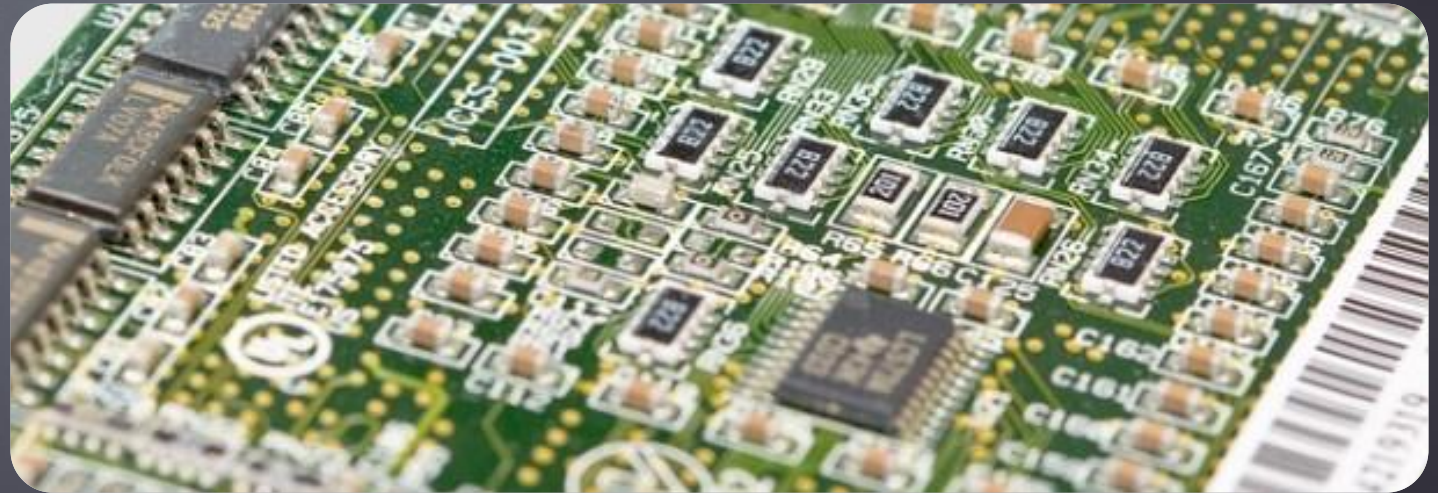
Chroniona Nazwa
Pochodzenia

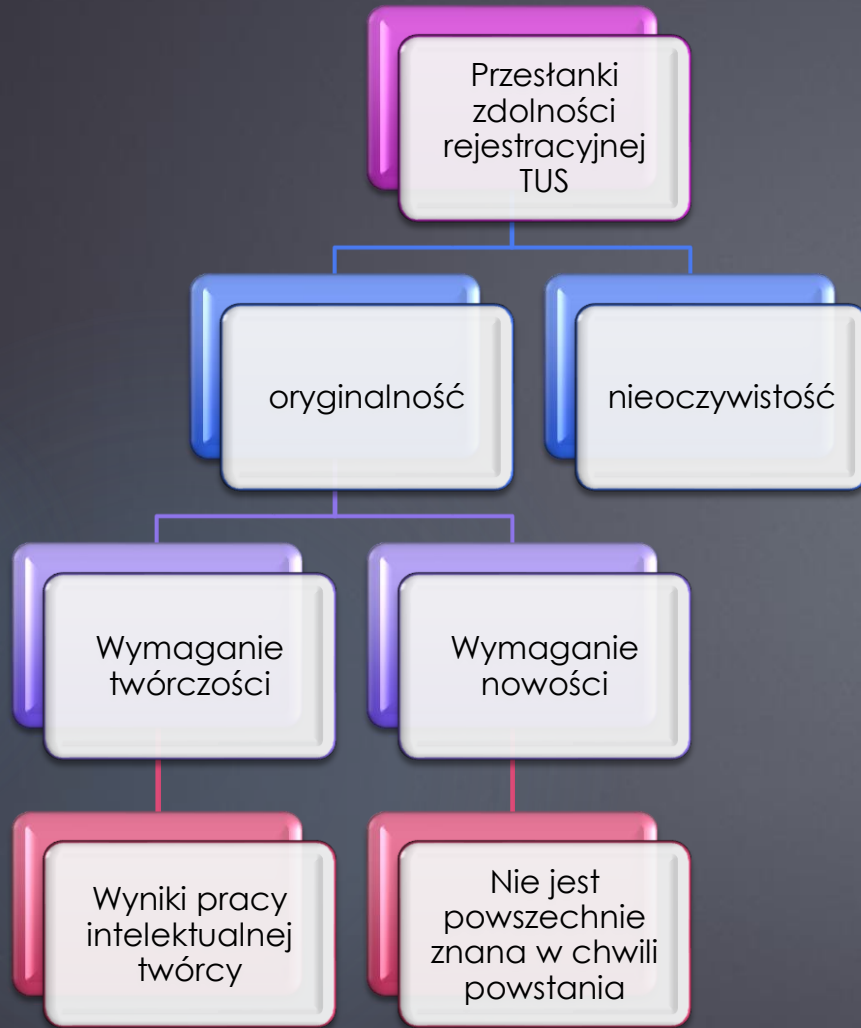
Chronione Oznaczenie
Geograficzne

Topografie układów scalonych

- ▶ to rozwiązanie polegające na przestrzennym, wyrażonym w dowolny sposób, rozplanowaniu elementów, z których co najmniej jeden jest elementem aktywnym, dla wszystkich lub części połączeń układu scalonego
- ▶ prawo z rejestracji
- ▶ 10 lat od daty zgłoszenia

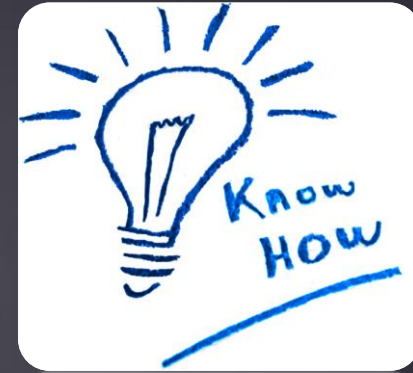
Topografie układów scalonych

Know - how

- ▶ to nieujawnione do wiadomości publicznej istotne praktyczne informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne instytucji lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą
- ▶ ten sposób ochrony nie jest objęty specyficznym prawem

Tajemnicę firmy mogą stanowić:

- Wynalazki
- Wyniki doświadczeń
- Usprawnienia
- Parametry technologiczne
- Receptury
- Sposoby wytwarzania
- Informacje handlowe
- Komputerowe bazy danych
- Metody analityczne
- Procedury
- Informacje o stanie ekonomicznym, technicznym

Kiedy chronimy przez Know-how?

- Gdy przedmiot utajnienia nie posiada zdolności do ochrony patentowej,
- Jego cykl życia jest krótki
- Gdy jego publiczne ujawnienie, które wiąże się z ochroną patentową jest niekorzystne.

Literatura

- ▶ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz.U. 2017 poz. 776)
- ▶ Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o ratyfikacji Aktu z dnia 29 listopada 2000 r. rewidującego Konwencję o udzielaniu patentów europejskich (Dz. U. Nr 183, poz. 1520)
- ▶ Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2)
- ▶ Ustawa z dn. 4 lutego 1994ro prawie autorskim i prawach pokrewnych. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1191)
- ▶ Ustawa z 23 kwietnia 1964 r – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
- ▶ Ustawa z 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr. 144, poz. 1204 ze zm.)
- ▶ Ustawa z 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. Nr 128, poz. 1402 ze zm.)
- ▶ Ustawa z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. 2018 poz. 1293)
- ▶ Materiały promocyjne Urzędu Patentowego RP
- ▶ Szymanek T.: Prawo własności przemysłowej. Podręcznik akademicki. Warszawa 2008
- ▶ Red J. Sieńczyło-Chlabicz. Prawo własności intelektualnej. Warszawa 2009
- ▶ Gołat R. Prawo autorskie i prawa pokrewne. 7 wydanie. Warszawa 2011.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ !!!

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA DLA INŻYNIERÓW

POLITECHNIKA LUBELSKA
Katedra Technologii i Przetwórstwa
Tworzyw Polimerowych
dr inż. Aneta Tor-Świątek

Projekt „ Politechnika Lubelska – Regionalna Inicjatywa Doskonałości”
– finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo
Nauki
i Szkolnictwa
Wyższego

